

LAIKAS

TĖVIŠKĖS

X METAI

MELBOURNE, 1965m. sausio 12 d. Nr.2(447)

POLITINĖ APZVALGA

Rašo: A. Vaitiekūnas

1964 M. POLITINIS SPEKTRAS • JOHNSONO METINIS PRANESIMAS TAUTAI • INDOEZIJA IŠSTOJA IŠ JUNGTINIŲ TAUTŲ: PIRMOJI VALSTYBĖ TAIP PADARIUSI NUO JUNG-
TINIŲ TAUTŲ ĮKOKIMO 1945 M.

1964...

Perbėgant per praėjusius 1964 metus, tarptautinės politikos spektrą pastebime pasikartojan-
tį metai iš metų faktą: atominio karo, kurio nuolatinė grėsmė glūdi kiekvieno tarptautinio inciden-
to užnugarėje, ir vėl išvengta.

**Politinė atmosfera 1964 m. ga-
lime pakrikštyti šaltos taikos ir
šalto karo kaktailiu.** Vadinamasis
"teroro balansas" tarp didžiųjų
atominų galybių įgauna vis la-
biau kombinuotas formas ir bet
koks nukrypimas iš pusiausvyros
automatiškai iššaukia atstatan-
čią atominų arsenalų balanso
reakciją.

Nors 1963 m. Kubos masto in-
cidentų 1964 metuose ir truko,
bet Tonkin įlankos afėra laiky-
tina viena iš drąsiausių karinių
žygių, pravestų atsargiojo ir rizi-
kos vengiančio JAV prezidento
Johnsono.

Politinėje-diplomatinėje srity-
je Chruščiovo nuvertimas kol kas
nepakeitė Vakarų-Rytų blokų san-
tykių, kurie pasiliko status quo
pozicijoje.

Prezidento Johnsono triuški-
nanti pergalė prieš respublikonų

Goldwaterį dar kartą įrodė ame-
rikiečių įgimtą nenorą eiti į tarp-
tautines avantiūras praktiška
prasmė, nors jos ir būtų gyvybiš-
kes reikšmės visoms už geležinės
uždangos sovietinėje imperijoje
uždarytoms tautoms.

Kinų-sovietų schizma neišgy-
dyta net ir Chruščiovo pašalinimu
Kinijos izoliacija tiek pasaulyje,
tiek viduje — komunistiniame
lageryje, meta ilgą šešėlį ant vi-
sos Pietryčių Azijos. Tai matome
Vietname, kur kasdieną žūsta šim-
tai laisvę branginančių vietna-
miečių kovoje su kiniečių sateli-
tiniais Vietkongo daliniais. Di-
džiausiam visų nerimui kovos
Vietname vis daugiau įgauna Ko-
rėjos karo pabūdį ir baigiantis
1964 metams taikos prospektų
horizonte nesimato.

Afrikoje, laukinės akmenų am-
žiaus lygio tautelės, gavusios po-
litinę nepriklausomybę, skesta
barbariškose žudynėse. Sovietai
su kiniečiais konkuruoja Afrikos
chaose, norėdami įtvirtinti komu-
nistinius prietelius ir jų pastan-
gos nelieta bevaisės.

Arčiau Australijos krantų —
Indonezijos - Malajijos kruvinas
konfliktas nesuteikia daug vilų
taikai. Vakariečių pastangos "su-
vakarietinti" Soekarno nepavyko
ir esame karinio konflikto išplė-
timo išvakarėse. Kritišką padėtį
pagilina Soekarno istorinis išėjimas
iš Jungtinių Tautų ir Raudono-
sios Kinijos noras suvienyti
Jakartos-Pekino ašį veikian-
čią už Jungtinių Tautų ribų.

Iš džiausmingesnių įvykių ne
politinėje, bet dvasinėje srityje
kaip švyturys iškyla Pauliaus VI
suaukta III-čioji katalikų Baž-
nyčios Visuotinio Suvažiavimo se-
sija, atidariusi naujus horizon-
tus ne tik įvairių krikščioniškųjų
religijų tarpe, bet ir surevoliuci-
nusi dvasinio žmonių gyvenimo
sampratą. **Po pietaus idealas su-
mobilizuoti dvasines vertybes iš-
pažįstančią žmonių dalį prieš ma-
terialistinį komunizmo frontą ne-
lieka be vaisių jau net dabar.**

Australija gali džiaugtis gerais
ir pastoviais metais. Gyvenimas
charakterizuojamas vidiniu politiniu
stabilumu, tačiau tamprūsiais ryšiais
su Austrijos laisvę garan-
tuojančia Amerika, ekonominiu
gerbūvio kilimu didėjančia imi-
gracija ir tautos vidinio suskilimo
nebuvimu. Nedaugelis valstybių
gali būti įrikiuojamos į tokių lai-
mingų tautų tarpą pasaulyje, kaip
Australija.

Lietuviškuose bauose praėju-
siej metai irgi turi būti skaito-
mi našūs. Pagrindiniais laimėji-
mais skaitome politinį apsigūn-
imą VLIK'e, nepaprastai suinten-
syvėjusią kultūrinę veiklą ir indi-
vidualaus lietuviškojo genijaus
prasiveržimą.

Viena. Katalikų žinių agentū-
ra "Kathpress" neseniai pranešė,
kad Jugoslavijos vyskupai grįž-
dami iš Vatikano II visuotinio
Bažnyčios Suvažiavimo buvo Ju-
goslavijos pasienio sargybinių
griežčiausiai kontroliuojami ir iš
jų atimta visi vežami daiktai, kaip
devocionalijos, religinės knygos
ir kt. Jugoslavijos vyskupai su-
grįžę namo pareiškė griežtą pro-
testą Jugoslavijos vyriausybei.

JAV politinės gairės 1965 m.

Kiekvienas JAV prezidentas
sausio mėnesio pradžioje kalba
į tautą nurodymams gaires nau-
jiems metams tiek vidaus, tiek
užsienio politikos srityse.

Prezidento Johnsono kalbos bu-
vo laukiama su ypatingu dėmesiu
visur, net ir Kremliuje. Tai įro-
do staigi ir aštri izvestijos ir Prav-
dos reakcija į Johnsono pakarto-
tą garantiją išlaikyti Vietnamą
laisvųjų tautų tarpe bei prtdinė-
to pabrėžimą apie nerimąujančias
Rytų Europos pavergtas tautas,
siekiančias palengva atgauti sa-
vo identiskumą.

Maskvos reakcija sutikta su
nusistebėjimu, nes Kremliaus pa-
vartoti terminai primena greičiau
stalininius laikus. Pravda apkal-
tina Johnsoną "advokataujančią
pradėti karines avantiūras ir
ir dviprasmiškai tuo pat laiku
šnekančią apie taiką" arba John-
sono pakartotą Vietnamo laisvės
gynimo tęsimą "iššaukia rimto
susirūpinimo ir aliarmo."

Iš ilgos Johnsono kalbos pami-
nėtina:

1) Sovietų vadų Breznevo ir

Kosyginio pakvietimas Amerikon
ir pasiūlymas kalbėti per televi-
ziją ir radiją į amerikiečių tau-
tą. Prezidentas pasisiūlė pats
skristi Maskvon su viltimi pasiro-
dyti per sovietinį radiją ir televi-
ziją.

2) Atnaujinta 10 metų senumo
garantija apginti Pietų Vietnamą
nuo komunistinės okupacijos.

3) Tikisi 1965 m. aplankyti
Europos sostines bei vizituoti Pie-
tų Amerikos kraštus.

4) Pabrėžė, kad Azijoje komu-
nizmo pavojus įgauna vis dau-
giau agresyvinį pabūdį — "igno-
ruoti šią agresiją yra lygu padin-
dinti didelio karo pavojų."

5) Amerikos vidaus ekonomi-
nis kilimas turi panaikinti netur-
tą ir turi kurti taip vad. "galin-
gos ir didelės visuomenės buitį"
(Great Society).

Respublikonų partijos kritikai
nors ir pripažindami pozityvias
Johnsono kalbos vietas, vis dėlto
mano, kad užsibrėžti tikslai esą
per utopiški ir brangūs ir neima-
noma jų finansuoti išbalansuotu
biudžetu.

Indonezija išstojo

Visų pažiūrų politiniai ir dip-
lomatiniai sluoksniai pripratę prie
Soekarno hitlerinio skerčioji-
mosi, vis dėlto vos galejo patikė-
ti savo ausimis, kai Indonezijos
diktatorius žodžiu pagrąsino išei-
siai iš Jungtinių Tautų organizaci-
jos.

Nors pasitraukimo rašto iki
dabar dar negauta, bet Indonezi-
jos atstovas Jungtinėse Tautose
L. N. Palar atsiseivikino su kole-
gomis "stiklinėje dežėje" (J.T.
pastatas New York'e) ir grįžo Ja-
karton sudarydamas išpūdį, kad
tai galutinis sudiev.

Indonezijos išėjimo priežastis:
Malajijos išrinkimas į Saugumo
Tarybos narius.

Nebėdama J.T. nariu Indo-
nezija nebėra saitoma bei varžo-
ma Jungtinių Tautų sprendimais.
Kova prieš Malajiją gali kiekvie-

iš Jungtinių Tautų

nu momentu išsiveržti plačia in-
vazija. Jau dabar Anglijoje V tipo
bombonešiai yra parengti sto-
vyje ir gali pasiekti Malajų pu-
siasalį per 24 valandas. Pačiam
Singapore anglų įgula aliarmuo-
ta. Nors sovietai, išsiganę Indo-
nezijos drastiško žingsnio prisidė-
jo prie eilės tautų, kviečiančių
Soekarno apsigalvoti ir likti Jung-
tinėse Tautose.

Tik viena Raudonoji Kinija už-
gyrė Indonezijos laikyseną ir pa-
žadėjo visokeriopą pagalbą. Taigi
ir šiame fronte matome sovietus-
kinus priešiškoje linijoje.

Japonų įtakingas "Mainichi
Shimbun" dienraštis taip prana-
siškai išsireiškė: "Japonija 1933
m. išstojo iš Tautų Sąjungos. Šio
žingsnio pasekoje ji tapo sunai-
kinta."

VLIKas sveikina Naujųjų Metų progą

Lietuviai,

Naujųjų Metų varpams su-
aidėjus geresnio rytojaus viltimi,
mūsų Lietuvą tebeuagubia sovie-
tinės okupacijos negando naktis.
Per ilgus savo didingos istorijos
amžius mūsų tauta niekad nėra
lūvisi tokioj grėsmingoj padė-
ty. Išgyvenusi sovietinio genoci-
do baisenybes, ji ir vadinamo at-
lydžio metais vis dar nėra nei fi-
ziškai atsigavusi, nei moraliai at-
sipeikėjusi. Okupantas ypač sten-
giasi užgnaužyti ir išrauti jauno-
sios kartos tikėjimą į laisvę, ne-
priklausomą, demokratinę Lietu-
vą. O mūsų išeivija, nors jautri
savo ar savo tėvų tėvynės neda-
liai, geležinės uždangos nuo jos
atskirta, sunkiai grumiasi su nu-
tautimo pavojais.

Tačiau ir šioje priešausrio tam-
soje praėjusios Kalėdos bei Nau-
jieji Metai nuteikia mus vilties
pagrieduliais. Tai pasakutinis
Kremliaus perversmas ir vėl pa-
tvirtinęs sovietinio totalizmo silp-
nybes. Tai pro geležinę uždangą
gaivališkai besiveržias laisvės
dvelkimas iš satelitinų kraštų.
Tai pavertusių ir laisvųjų lietu-
vių vieningumas, kad tik nepri-
klausoma Lietuva galėtų užtikrinti
mūsų tautai išlikimą ir jos kul-
tūrinį išsiskleidimą. Tai krašto
jaunuųjų lietuvių bodėjimasis "di-
džiojo brolio" globa ir rusinimo

slogučiu. Tai Rusijos-Kinijos kon-
flikto glėžimas ir vakarietiškoj
idėjų poveikis pačių bolševikų
prieaugliui ir pačiai komunistų
partijai.

Sįsdamas savo nuoširdžius
kalėdų ir Naujų Metų sveikini-
mus visiems lietuviams — ne-
laisvėje ir laisvėje — Vyriausias
Lietuvos Išlaisvinimo Komitetas
užtikrina, kad panaudos visas
progas Lietuvos išlaisvinimui ar-
tinti ir sovietinės okupacijos jun-
gių lengvinti, ir kviečia juos, lais-
vieji broiai, padvigubinti savo
tautinį pareigumą, dosnumą
ir ryžtą Lietuvos laisvės kovai.

Mes esame negausūs ir paly-
ginti, maži pasaulio didžiųjų
grumtynėse. Tačiau mes esame
dideli ir nenugalimi savo ide-
lais, meile laisvei, kovinga dva-
sia, nepalenkiamu ryžtu nublokš-
ti nuo Lietuvos nelaisvės jungą.
Didysis prancūzas Victor Hugo
yra pasakęs: "Nėra tokio daly-
ko, kaip maža tauta. Kas duoda
didingą pavyzdį, yra didingas."
Mūsų tautos gyvenime apstu di-
dingumo pavyzdžių. Žengdami į
1965 metus, pasiryžkime jais
sekti.

VARDAN TOS LIETUVOS!

Vyriausias Lietuvos Išlaisvini-
mo Komitetas

New Yorkas, 1964 metai.

Meno Dienos Melburne

Geelongo, Newcastle, Sydnejaus, Adelaidės ir Melbourne jungtinis choras Dainų šventėje Mel-
bourne 1964 m. gruodžio 29 d., išsiriškiavęs koncertui. Foto N. Butkūno.

Gruodžio 29 d. Melbourne vy-
ko Dainų šventė. Programoje da-
lyvavo šie chorai: Geelongo, Syd-
nejaus, Newcastle, Adelaidės ir
Melbourne.

Šventės koncertas vyko Sydney
Myer Music Bowl patalpoje. Tai
naujai įruošta vieta, kuri yra pu-
siau atvira. Alexander parke pa-
statytas kaip grybas stogas, po
kurio įruošta scena. Štoks įren-
gimas primena kiek senovės ro-
mėnus. Pompėjaus teatras buvo
taip pat įruoštas duobėje, kur į
krantus išdėstyti suolai žiūrovams.
Šitokie pusiau atvirai teatrai mės-
tami jau ir Amerikoje.

Mūsų Dainų šventei šitokia
vieta buvo neįprasta. Chorai mė-
gino pasinaudoti scenoje įruoštais
mikrofonais, bet nesisekė. Choras
sustoja priekyje mikrofonų ir tik

Dainų šventė

vyrų balsai lieka dar prieš mik-
rofonus. Girdisi tik vyrų balsai.
o moterų tarsi nebūtų. Ši moder-
niškoji technika šiuo kartu tik
gadino. Pats pastatas gražiai į-
ruoštas ir akustiniai gana jautrus.
Pirmoje koncerto dalyje pasi-
rodė atskiri chorai su pora dainų,
o kitoje dalyje jungtinis choras
— viso 10 dainų.

Geelongo choras, vadovauja-
mas M. Kymanto, padainavo šias
daines: Mano protėvių žemė, Br.

Budriūno, ir Ginkim šalį Lietu-
vos, A. Aleksio. Choras nedide-
lis, bet darnus. Pirmoje dainoje
solo partiją vedė S. Lipsienė.

Newcastle choras, vadovauja-
mas S. Zuko, padainavo — Ežerai
toji, . Račiūno ir Atjoja bernelis,
A. Račiūno. Melbourne choras,
vadovaujamas A. Čelno, padai-
navo — Siūbav, lingav, Zdaniaus
ir šiaurės pašvaistė, Sodeikos.
Adelaidės choras, vadovaujamas
V. Simkaus padainavo — Brole-
lig ant dvaro, K. V. Banaičio ir O.
Nemune, Br. Budriūno. Sydne-
jaus choras, vadovaujamas K. Ka-
valiausko, davė — Tremtinių gies-
mė, V. Jakubėno ir Ūdrio daina
iš operos Pilenai, V. Kiovo, Ūd-
rio solo partiją dainavo J. Abro-
mas.

Visų chorų dainos skambėjo
dailiai, tik maišė tie mikrofonai.
Ypač nukentėjo solistai, kurie iš-
eina choro priekiu, o mikrofonai
pasilieka visai choro užpakaly.
Koks bosas po mikrofono narsiai
sau traukia ir nuneša visą chorą.
Tokių būdu solo partijos veik-
dinga. Gražus tačiau buvo Lip-
šienės sopranas Geelongo chore,
o taip pat Sydnejaus choro Ūd-
rio dainoje Abromo baritonas.
Melbourne choras sustojo taisyk-
lingiau prieš mikrofoną, ir jo dai-
na atrodė darnesnė ir galinges-
nė. Pats choras bene taip pat
gausias balsais. Įspūdiu pir-
mavo Melbourne, bet negalėtu-
me griežtai daryti išvados. Ta-
čiau reikėtų sakyti, kad Melbour-
no choras tiksliau pasinaudojo
mikrofono technika. Žinoma, jei
pačiame chore darnos nebus, tai
ir technika jos nepadarys.

Antroje dalyje pasirodė jungtinis
choras, kuris jau savo skai-
čiumi kėlė išpūdį. Pats choro išė-
jimas jau davė toną. Pasiplė į
sceną voros moterų, puikiais, tau-
tiniiais rūbais, ir taip rodos galo
nebus. Išsiriškiavo vyrai — ir sce-
na pilna. Galigas tautinis viene-
tas, kuriam tik duok komandą
— ir žygiuos. Pasirodė Newcastle
dirigentas Zukas, aukštas, tiesus
ir drąsus vyras. Nuslenkė išsiri-
kiavusiam chorui ir prisistatė
publikai, lyg sakydamas: "Su ši-
ta armija aš jus paimsiu." Ir tik-
rai paėmė. Šitokiam didžiuliui
chorui kažkaip nebemašė nė tie
mikrofonai. Gaidos banga užpil-
dė visą pastatą ir sklido tolyn į
parką. Zuko diriguojamas choras
padainavo J. Naujalio Burtai ir
A. Račiūno Per girią giružėlę. To-
liau chorui prisistatė Geelongo
dirigentas Kymantas. Choras su
juo padainavo Verkė mergele, A.
Račiūno ir Aš mergele, V. Pau-
lausko. Sekančias dvi daines diri-
gavo Sydnejaus dirigentas Kava-
liauskas — Op, op, J. Gruodžio
ir Po aukštų kalnus, V. Banan-
čio. Adelaidės dirigentas Šimkus
dirigavo Bėkit bareliai, J. Sve-
do ir Piovėjas, J. Kačinsko. Kon-
certą užbaigė Melbourne dirigen-
tas Čelna šiam didžiuliui viene-
tui padirguodamas J. Naujalio
Vasarios naktys ir St. Simkaus
Vėjo dukra.

Visos bendrojo choro dainos
skambėjo darniai ir darė didingą
ispūdį. Visas Dainų šventės re-
pertuaras parinktas geras, įvair-
us ir nepasėdęs. Reikia laikyti
šią Dainų šventę puikiai pavyku-
sia. Bendra chorui ir ši naujoviš-
ka vieta — Music Bowl yra tin-
kama, tik atskirų vienetų pasiro-
(Nukelta į 4-tą pusl.)

P.B.

TĖVIŠKĖS AIDAI

SAVAITRAŠTIS

18 Henry St., Kensington, Vic.   Telef: 33 2355

LEIDŽIA AUSTRALIJOS LIETUVIŲ KATALIKŲ FEDERACIJA

Redaguoja Redakcinė Komisija. Vyr. redaktorius kun. Pr. Vaseris. Korespondencijas ir straipsnius siųsti šiuo adresu: Tėviškos Aidai Red., 18 Henry St., Kensington, Vic.

Prenumeratos kaina metams £ 4. Kituose kraštuose 9 dol. Atskaita 1/6. Skelbimai už skiltes colį 10/-. Nuolatiniams skelbėjams Jarama nuolaida. Už skelbimų turinį neatsakoma. Redakcija straipsnius ir korespondencijas taisy savo nuodžiūra. Prenumeratą siųsti šiuo adresu: TĖVIŠKĖS AIDAI 18 Henry Street, Kensington, Victoria.

Vyskupo Fulton Sheen mintys Naujiems Metams

Senas ir jaunas nevienodai žiūri į laiką. Šv. Paulius viename savo laiške sako: "jaunas turi regėjimus, o senas — sapnus". Tai reiškia, kad senas žiūri atgal o jaunas pirmyn.

Kiekvieniemis naujiems metams praėjus, laikas tampa kas kart greičiau. Tačiau jaunam atrodo, kad laikas eina per daug pamažu! Šešiolikos metų mergaitė trokštė trokšta turėti dvidešimt vienerius. Jaunas gyvena ateitimi, vilimi, pažadais. Neturėdamas patirties, jauni yra linkę manyti, kad visada tėsia jaunystės emocijos, malonumai, džiaugsmas...

Dėto, kad ateina nauji metai, pagyvenusieji liūsta, kad laikas praėjo taip greitai. O jauni norėtų duoti laikui dar galingesnius sparnus, kad galėtų paskubinti savo malonumų ir savo vilčių išsipildymą. Bet abu yra linkę užmiršti, kad laikas yra amžinybės dalis... Laikas ir amžinybė yra kaip dvi išmylejusiųjų širdys, iškalios ažuolės, kad savo meilei duotų amžinumą.

Kiekvienai nauji metai yra bandymų laikas, pasirodymas amžinybei. Yra savotiškas noviciatas, kada sakome taip ar ne savo amžinam likimui. Yra savotiška sėjos epocha, iš kurios vėliau rinksiame grūdus ar pelus...

Nauji metai atneša gražią progą pagerinti mūsų gyvenimą. Netiek svarbu įdėti savo žvilgsnį praeitį. Svarbu pašventinti dabarties momentą. Laikas yra taip svarbus, kad Dievas jį dalina sekundė po sekundės. Jeigu praeityje gyvenimas buvo blogas, nauji metai yra gera proga atgailai. Tuo būdu laikas yra atgaivina. Mes, jeigu gyvenimas buvo tobulas, nauji atėję metai atneša progą kopti į dar didesnes tobulėjimo aukštumas.

Nedera sakyti, kad mūsų gyvenimas yra tartum vos užliejto degtuko šviesa, nes

ŠV. TĖVO PAULIAUS VI-JO KALĖDINĖ KALBA

Pasakyta per Vatikano radiją 22.XII.1964

Visuomet taip brangios ir jaudinančios, taip šventos ir paslaptingos Kalėdų šventės, po kurių tuoj seka naujų metų pradžia, duoda mums progos daugiau širdimi, negu lūpomis, sveikinti visus, kurie klausote Mūsų balso. Su jumis, brangieji Broliai ir Sūnūs, jungia mus tas pat tikėjimas ir ta pati artimo meilė ir leidžia džiaugtis begalinių jausmų banga, kuri kyla iš Kalėdų paslapties. Taigi, Jums visiems, visų tautų, visų amžių, visų įsitikimų žmonėms, yra skirta šie Mūsų linkėjimai ir pagarba.

Iš tikrųjų, Kalėdos primena ir mums patiemų tą Mūsų universalią misiją — skelbti visai žmonijai tą "gerąją Naująją", kuri sužadina visų širdyse laimės, taikos ir išganymo viltis. Tuo tikslu mes ir išganymo viltis. Tuo tikslu mes ir kreipiamės į visą pasaulį, norėdami perduoti jam Mūsų kalėdinis sveikinimus. Šiais metais Mes norime kalbėti apie brolybę, apie dar didesnę, dar veiklesnę ir visuotinesnę broliškumą, negu tas, kuris iki šiol jungia žmoniją.

Mūsų atmintyje dar tebėra labai ryškūs paskutinės kelionės į Bombėjų išpučiai. Kaip žinote, tai buvo pamaldi, religinių tikslų kelionė. Tačiau kartu ji tapo Mūsų nepaprastai vertinga žmoniškuoju atžvilgiu. Mes vykome tenai kaip maldininkai — svetimiečiai, ir tolimai ir mums nepažįstamą kraštą. Galėjome būti tenai nesuprasti ir svetimi, vien tik savo tikėjimo brolių apsupti. Tačiau Mus sutiko tauta — nesuskaitoma tauta, šventiška ir kupina džiaugsmo. Ji pilnai atstovavo nesuskaitomai Indijos gentis ir kartu visą Aziją — tiesa — ne katalikiška, bet atvira kilniai ir ištroškusi pamatyti ir išgirsti jiem taip egzotišką lankytoją iš Romos, kuriuo būvome Mes. Tai buvo tikrai dvasinis susitikimas ir susipratimo momentas. Nežinome, kam matė Mumyse besidžiaugiančios minios, bet Mes matėme juose tikrai garbingą tautą, su jos tūkstantais metų senumo įgimtomis kultūros tradicijomis, tiesa, ne krikščioniškomis, bet tikrai dvasingomis ir daugeliu atžvilgiu garbingomis ir geromis, seniausiomis ir kartu jaunomis, kurios ir šiandieną yra budrios ir viskam atviros. Kad net ir nuostabūs modernūs progresas nedaug ką gali duoti, jei ne atimti...

Čia radome patvirtintą ir tai, ką krikščionybė jau nuo amžių

lizacijos proceso pagrindą. Tai yra idealas, bet ne utopija. Tai sunkiai įgyvendinama, bet verta pastangų ir darbo! Mes esame už tai! Mes esame už jaunimą, kuris siekia padaryti pasaulį visų namais, o ne apkašų sistema, kurioje vyksta nuolatinė kova ir nenumaldoma nesantaika...

Bet Mes suprantame taip pat, kad ši graži gyvenimo samprata yra lengvai sugriauinama. Tikroje progreso kelias yra sunkus ir netikras. Gėrio siekime žmogaus ištermė lengvai palūžta. Jis yra nepastovus. Tiesą pažinti yra ne lengva, o nekęsti yra lengviau negu mylėti!

Todėl Mes norėtume, kad pasaulis pasinaudotų neišsemiamais katalikiškos tautos ir visuomenės aktualiu dievišku ir žmogišku jos palikimu bei ta moraline jėga, kuri viena tegali padėti geros valios žmonėms siekti bendruomeninio gėrio, universalinės taikos ir visų žmonių brolybės. Mūsų pasiūlymas yra rimtas! Bažnyčia svarsto tai visuotiniame Susirinkime. Iš čia, iš širdies pilnumo semkime naujos meilės, kurios Kristus išmokė pasaulį. Jis išskės toms rankoms laukia, kad pasaulis laisvai priimtų tai, kas veda į išganymą.

Mes nepaiegiame kliūčių, kurios nuolat trukdo žmonių brolybę ir su skausmu patiriame, kad dabar jos reikšiai dialektiniu tarpiniu ir yra labai aiškios ir pavojingos.

Zavingų Kalėdų džiaugsmo nepatogu net kalbėti apie tas kliūtis, kurios taip aiškiai parodo dabarties istorijoje tą dramatiš-

Vyskupo Brazilijos pašventinimas

Kaip jau pranešta, Europos lietuvių dvasiniam reikalams tvarkyti Šventasis Tėvas Paulius VI paskyrė naują lietuvių vyskupą dr. Praną B r a z i. Marijonų Kongregacijos vicegenerolą Romoje.

Naujas vyskupas bus pašventintas vasario mėn. 14 dieną Santa Marija Maggiore Bazilikoje Jo Eminencijos kardinolo Confalonieri. Konsekracijos asistentais pakviesta Vatikano valstybės Užsienio reikalų skyriaus vedėjas arkivyskupas Antanas Samorė ir Kauno vyskupas dr. Vincentas Brizgys, dabar gyvenantis Čikagoje, JAV-se.

Kanados žemės ūkio ministerija paskelbė, jog nedidelis kiekis nikotino pašare kiaušius yra rekomenduojamas, nes nikotinas sulaiko kiaušieną nuo perdidelio riebumo ir tuo pagerina jos rūši. Mokslininkai nustatė, jog nikotinas aktyvina vieną antinksnių liauką, kurios sekrecija sugeba riebalus organizme r skatinti raumeninių audinių augimą.

Nikotinas kiaušiams

Kanados žemės ūkio ministerija paskelbė, jog nedidelis kiekis nikotino pašare kiaušius yra rekomenduojamas, nes nikotinas sulaiko kiaušieną nuo perdidelio riebumo ir tuo pagerina jos rūši. Mokslininkai nustatė, jog nikotinas aktyvina vieną antinksnių liauką, kurios sekrecija sugeba riebalus organizme r skatinti raumeninių audinių augimą.

Vienintelis žmogus Berchtesgadene, kuris atvydžia sekė Normandijos invazijos eigą nuo 4 val. ryto buvo Jodlio pavaduotojas gen. Warlimont'as. Kai tik Jodlis atsikėlė (6 val. ryto), jis susirio su tuo telefonu ir perdavė visas žinias ir Rundstedto reikalavimą leisti panaudoti tankus. Jodlis nebuvo greitai patenkinti prašymu, motyvuodamas, kad nieko tikro dar nesą ir reikią laukti situacijos paaiškinimo. Rezultate, Rundstedtui buvo įsakytas atšaukti duotas tankams įsakymas, didžiausiam jo pasibaisėjimui. Rundstedtui beliko pačiam kreiptis tiesiog į Hitlerį, bet jo kariška ambicija neleido kreiptis į "tą bohemišką grandinį", kaip jis atsiliepdavo apie Hitlerį.

Atrodo, kad OKW laukė pranešimo iš pačių alijantų prieš pasiryždami žadinti Hitlerį, nes jų pačių žinios buvo dar skystos. Alijantai 10 val. ryto (9 val. vokiečių laiku) oficialiai per radiją pranešė apie vykstančią invaziją. OKW sukruto, paruošė visus pranešimus ir reikalingus žemėlapius ir išdrišo su turima medžiaga pasibelsti į fuhrerio miegamąjį.

Iš klausęs visus pranešimus, kurie buvo dar migloti, Hitleris pasiliko prie savo senosios nuomonės, kad tai nesanti tikroji invazija, o tik nukreipimo manevras. Posėdis truko vos kelias minutes, kai Hitleris užgrybaudęs: "Galų gale, ar tai yra invazija ar ne?" išėjo į kambario. Paties svarbiausio klausimo — duoti Rundstedtui tankus ar ne — niekas nebedrįso iškelti.

Katalikiškam Gyvenime

Vatikanas. Šv. Tėvas Paulius VI specialia telegrama pasiuntė savo sveikinimus naujai išrinktajam Italijos respublikos prezidentui dr. Juozapui Saragat. Telegramoje šv. Tėvas linki naujam prezidentui geriausios sėkmės tautos vadovavimo darbe ir meldamas gausios Dievo palaimos visai italų tautai suteikia apaštališkąjį palaiminimą.

Vatikanas. Šv. Tėvas Paulius VI Naujųjų Metų, sausio pirmąją dieną per Vatikano radiją portugaliskai pasakė kalbą Brazilijos tautai, jos sostinės Rio de Janeiro keturių šimtų metų įkūrimo sukakties proga. Po to šv. Tėvas Vatikane paspaudė elektros mygtuką, kuris radijo bangomis užžiebė iluminacijos šviesas prie didžiulės Kristaus statulos, kuri nuo Corcovado aukštosios vietos patauja ant Rio de Janeiro įlankos ir miesto, Rio de Janeiro miesto vardas lietuviškai reiškia "Sausio mėn. upė" ir jis buvo įkurtas Portugalijos jūreivių kaip tik sausio 1 dieną 1565 metais.

Roma. Kalėdų dienos (25.XII) numerioje L'Osservatore Romano' dienraštis trumpai paminėjo lietuvių J. Savasis parašytą ir inž. Antano Trimako į ispanų kalbą išverstą knygą "Kova prieš Dievą Lietuvoje." Vatikano dienraštis pažymi, kad tai yra lietuvių tautos kankinystės dokumentuota istorija.

Kanada. Plačiai skaitomas Kanados lietuvių katalikų laikraštis "Tėviškės Žiburiai" šių metų Kalėdose atšventė savo 15 metų gyvavimo sukaktį. "Tėviškės Žiburiai" pradėjo eiti 1949 metų Kalėdose ir a.a. prof. dr. Adolfo Šapokos redaguojama gražiai skleidė katalikiškos-reišinės ir tautinės kultūros dvasią Kanados lietuvių tarpe. Nuo 1961 m. "Tėv. Žiburius" redaguoti perėmė kun. dr. Gaidis A. Rinkūnas, kure lygiai sėkmingai tęsia taip atsiąkingą misiją.

Madridas — Ispanija. Ispanijos vyskupai pagal Liturginės Konstitucijos įgyvendinimo instrukciją paskelbė, kad ateityje Mišiose ir kitose liturginėse apeigose bus galima vartoti ne tik oficialią valdžios pripažintą ispanų Kastilijos kalbą, bet ir plačiai vartojamas baskų ir katalonų tarmes.

Iš Antrojo Pasaulinio Karo istorijos puslapių

LEMIAMOJI KOVA

"Kai nusileisite Normandijoje, jūs turėsite tik vienu — vienintelį draugą: Dievą." Tais žodžiais brig. generolas J. M. Gavin atsivėikino pietų Anglijos pakraščiuose su savo treniruotais parašiutininkais.

Netrukus po to, birželio 6-toš pirmomis valandomis dvj amerikiečių ir viena britų parašiutininkų divizija pradėjo kristi į vokiečių septintosios armijos ginamą zoną Normandijoje, kurios vadas buvo už 125 mylių, karui prati-muose. Keistu sutapimu, tuose patratimuose buvo nagrainėjamas invazijos atvejis Norman-dijoje.

Vokiečiai, kad ir be vadų, "svečius" pasitiko stipria priešlėktuvine ir kulkosvaidžių ugnimi. Ugnis buvo tokia stipri, kad daugelis lėktuvų buvo priversti nukrypti nuo savo kurso ir parašiutininkus išmesti mylias nuo taikinių.

Iš pradžių vokiečiai dar nesuprato kas darosi. Raportai buvo netikslūs, nepilni ir net prieštarauja, taip, kad jais remiantis niekas nesirijo paskelbti generalinio aliarmo, tuo labiau, kad jie jau buvo ne kartą nusvilę pirštus.

Parašiutininkai, išsokdinti nakties tamsumoje, nepalankiame ore ir toli nuo taikinių buvo pirmosios invazijos aukos. Daugelis jų žuvo upėse, pelkėse ar užtvindytuose plotuose; daugelis pasikabino ant medžių miškuose ir kaimuose ir pasidarė nejudomais taikiniiais; kiti, vėjo nunešti į šalį, nusileido minų laukuose ir net Britų kanalo bangose. Pakliuvę į pelkės parašiutininkai prarado savo ginklus ir reikalingiausias priemones savo uždaviniams ir tapdavo beginklių išbrovėlių svetimoje teritorijoje. Vienas karo kapelio.

J. Petraitis

50

tančius parašiutininkus, dar net negalvojo, kad tai esanti didesnio masto operacija, nekalbant jau apie invaziją. Tos pat nuomonės buvo ir Vakarų Fronto vadas feldmaršalas Rundstedtas. Jis vis dar buvo įsitikinęs, kad tikroji invazija busianti Calais rajone, o čia esant tik alijantų suktas manevras. Tik pavar-karę, apie 6-tą valandą, kai alijantai jau buvo išsikėlę ant trijų, taip vad. paplūdynių (jų buvo iš viso 5), ir kai buvo pasistūmę 2-6 mylias gilumon, jis pradėjo abejoti savo spren-dimo teisingumu.

Septintosios armijos štabo viršininkas gen. Pemsel vienintelis iš karto teisingai nustatė diagnozę: tai yra invazija ir Normandija yra pagrindinis kėlimosi punktas. Pradėjus kris-ti parašiutininkams, jis susisaukė savo kari-ninkus ir ramiu balsu jiems pranešė: "Ponai karininkai, aš esu įsitikinęs, kad auštant mes turėsime invaziją. Mūsų ateitis priklausys nuo to, kaip mes kovosime šiandien..."

Tą patį būtų pasakęs ir kitas karys - feld-maršalas Rommelis, kuris šiuo metu ramiai miegojo savo namuose Ulme — 500 mylių atstume. Bet jo štabe buvo dar skaitoma, kad situacija nėra tokia rimta, kad būtų verta už-aliamuoti Rommelį. Tik 10 val. ryto, jo šta-bo viršininkas gen. Speidelis telefonavo į Ul-mą. (Speidelis tvirtina, kad jis telefonavęs 6-tą val.). Rommelis, išklausęs pranešimo, nieko kito nebeapjėgė pasakyti, tik vis kar-tojo: "Kaip kvaila iš mano pusės, kaip kvaila." Nepasimatęs su Hitleriu, kaip buvo užplana-vęs, jis sėdosi ir automobilį kelionei atgal. Hitleris, saugumo sumetimais, buvo uždraudęs aukštesiems vadams naudotis lėktuvais. Pa-vakarę Rommelis atvyko į savo būstinę.

Rundstedtas, gi, pamatęs kad čia jau rimtas reikalas, tuoj pat isakė dvims rezerve esan-čioms tankų divizijoms rikiuotis ir skubėti į pajūrį. Faktiškai tokį įsakymą galėjo duoti tik pats Hitleris, kurio tiesioginė komandoj buvo visi šarvuotai arba OKW. Rundsted-tas buvo tikras, kad šiuo atveju Hitleris pa-rems jo įsakymą, bet dėl visa ko, jis pasiuntė

Kova invazijos zonoje vyko pilnu tempu. o vokiečių aukštoji vadovybė dar nesorien-tavo situacijoje. Gen. Speidelis, Rommelio štabo viršininkas, gavęs pranešimus apie kren

ANT PRADALGĖS

Antanas ir Eliza Bakaičiai 25 m. vedybinio gyvenimo jubiliejuje. Antanas šakietis, baigęs Vyta. Did. Universitetą Kaune, pedagogas. Eliza baigęs tame pat universitete ekonomiją. Antanas Bakaitis dabar vadovauja Australijos Lietuvių Katalikų Federacijai — Valdybos pirminkas.

Pirmąją Kalėdų dieną Morningtone (Vic.) p.p. Eliza ir Antanas Bakaičiai atšventė savo 25 metų vedybinio gyvenimo sukaktuves.

Jubiliejaus iškilmes pradėtos Morningtone bažnyčioje, kur. kun. dr. P. Bačinskas atliko šiai progai pritaikintą pamaidą.

Abiem jubiliantams klupant ties altorium, kaip prieš 25 metus, ir jų dviem sūnams-studentams, drauge su dideliu prieteliu ir pažįstamų būriu savo širdimis jungiantis prie jų padėkos maldos, kun. dr. P. Bačinskas tarė žodį nuo altoriaus į sukaustuvininkus, trumpai prabėgdamas jų per pasaulines audras ligi Australijos nueitą kelią ir palinkėdamas jiems Dievo palaimos tolimam gyvenimui.

Ta proga susirinkę į p.p. Bakaičių sodybą didelis draugų ir prietelių būrys, buvo tikras rodukis jų didelio populiarumo. Kai kurie prieteliai siekia dar studentavimo laikus. Kolega Bakaitis, kaip kun. dr. P. Bačinskas paminėjo, buvo vienintelis iš viso kuro, kuris be varžymų tuo pat užmezgė ryšį su jaunu sutanuotu studentu, kuriuo jis tada buvo.

Nežiūrint, kad sukaustuvininkai nenorėjo išeiti iš privataus pobūdžio minėjimo rity, tokiu atveju

Laiškas iš Lietuvos

Prieš šventes gautas laiškas iš Lietuvos, kuris savo mintimis mus visus liečia čia išeivijoje. Jį rašo senesnės kartos žmogus. Šio laiško mintys sekantės: "Gautus Jūsų laiškus su savo prieteliais skaitėme su didžiausiu džiaugsmu, su jaunatvės energija gerėjome Jūsų pastangomis išeivijoje išugdyti jaunimą šviesų, skaisčių, mylintį protėvių kraštą... Tegų gerasis Dievulis padeda Jums įdiegti jaunųjų širdelėse, o kartu ir paveikti senstancius, kad savąjį gimtąjį kraštą nebūtų pamiršti, savo religiją, papročius, kultūrą būtų puoselėjama ir giliai giliai į širdis ir į protą, į visą gyvenimą, kur begyventume, būtų įliejama, meilės rūbais būtų apvelkama. Tai tarsi mūsų senesnės kartos, kurį visą savo gyvenimą, visa širdimi ir su pasišventimu vykdėme... Ir visu tuo dabar siel įjame, o kai išgirstame, kuomet atsiranda pasiaukojančių asmenų dirbti kilniems žmonių idealams, tai ašarotas akis kreipiame į dangų, dėkodami Dievui už gražius bičiulių darbus, prašydami palaimos, kad sėjamos grūdės neštų šimtelio vaisių. Mes savo darbą atlikome, dabar Jūsų eilė. Mes bėgėjai senatvę ir galia."

"Tegul pasaulis mato, kad mes nesame mirę, kad mūsų idealai yra kilniai ir nenugalimi, kad mes net už priešus meldžiamės su meile, be pykčio, be pagiežos, be keršto. Ne mums kerštauti, tai barbarybė. Už tokių gražių darbų, už pasišventimą — mes visus Jus sveikiname ir linkime su laukkti gražių vaisių. Dieviškasis Kūdikėlis tenusileidžia Jūsų iškilnių metų ir laimina, laimina, o stebuklingoji žvaigždė teapšviečia tiesius kelius, tesuburia visus vėl pasidžiaugti tyru gyvenimu. Taika, ramybė geros valios žmonėms! Džiaugsmingų šv. Kalėdų laimingų 1965 metų. Visiems lietuviškai spaudžiamas rankas. Jus gerbiąs d. Antanas".

Atkelta iš 2 pusl.)

gali tapti fatališku ir neišvengiamu. Mes trokštame, kad visi palauktytų ir remtų tas organizacijas, kurios siekia apjungti tautas sąžiningai ir tarpusaviu bendradarbiaujant kary ir ginkluotų konfliktų išvengimui ir visų priešingybių sprendimui deromis bei atitinkamomis sutartimis, kad labiau būtų laikomasi tarptautinės teisės nuostatų ir reikalavimų ir tuo būdu taika įgautų saugų pastovumą ir dinamišką lygsvarą.

Antroji, naujai atgimstanti kliūtis yra rasizmas, kuris išsiskiria ir priešais nustato įvairias rases, sudarancias didžiąją žmonių šeimą. Tai sukuria išdidumą, nepasitikėjimą, ekskluzyvizmą, diskriminaciją ir net persekiojimus, paneigiant tarpusavę pagarbą ir vienas kito vertinimą, kai tuo tarpu įvairūs etniniai skirtumai galėtų lengvai sudaryti gražų ir taikų broliškų ginčų koncertą.

Taip pat negalime ramiai žiūrėti į **militarizmą**, nukreiptą jau ne į teisingą savo krašto gynybą ar pasaulio taikos išlaikymą, bet siekiantį vis labiau apsiginkluoti galingesniais ir viską naikinančiais ginklais, kas pareikalauja tiesiog kolosališkų žmonių ir priemonių panaudojimo, išugdo garbės troškimą ir karo psichologiją ir gundo taiką paremti nežmonišku ir baisiu visuotinės baimės pagrindu. Tuo atžvilgiu trokštame linkėti, kad tautų vadai kilniu vylumu ir išmintimi žengtų nusiginklavimo keliu, ir siūlome, kad bent dalinai ir palaipsniui būtų sumazinta karinė išlaidos ir jos paskirtos humanitariniams tikslams ir ne tik vien savo krašto naudai, bet ir tų kraštų labui, kurie tebėra dar ekonominio vystymosi kelyje ir kenčia bada, skurdą, ligas, švietimo stoką ir visokios pagalbos būtinumą. Šioje gėrio ir brolybės dienoje Mes kalbame čia visų tų neturtingųjų ir kenčiančių vardu ir prašome jiems tikros ir esminės pagalbos. Kilnus ir garsieji žmonės, kurie galite padėti badaujantiems, kenčiantiems, apleistiems ir visų pamirštiems, išgarskite Mūsų balsą, kuriame skamba paties Kristaus žodžiai, skelbiantys, kad kiekvienas vargšas yra mūsų brolis...

Šiame liūdname broliškumui kliūčių sąrašą ar galime pamiršti **klasizmą**, dar taip ryškiai ir žiauriai besireiškiantį mūsų laisvoji visuomenėje? Tai partijų sąjūdžių dvasia, kurios savo ideologijomis, metodais, siekimais

ilankoje gana sūrus, nuo 16,5—20%. Vandens gyviai patekę į šią įlanką, negali pakęsti tokios aukštos druskų koncentracijos ir neišvengiamai žūsta. Aplamai Kaspijos vandenyje valgomos druskos žymiai mažiau negu normalioje jūroje bei vandenyse. Ba to, čia daug esti gipso, magnio sulfato ir kalkių.

Kaspijoje yra daug sekumų, kuriomis žmogus gali perbristi. O tokių sekumų kai kuriose vietose yra 30-40 kilometrų. Ekskursantai pasakoja, kod norint ten išsimaudyti, reikia atsigulti iš pradžių ant vieno šono, o paskui ant kito. Bet dugnas ne visur yra kietas ir vietomis jį dengia neišbrendamas dumbalas, o jame gyvena begalinė daugybė vabzdžių vikšrų, vėžiagyvių ir įvairių minkštakūnių, žieduotųjų kirmėlių bei kitų smulkių gyvūnų, kurie yra maistas žuvis ir vandeniniams paukščiams.

Ne visa Kaspija taip atrodo — jos maždaug 426.000 kvadratinio kilometro yra labai įvairių vietų. Kai kur ji gan gili ir gali plaukti dideli garlaiviai. Kaspijos ilgis — 1280 km., o plotis įvairiose vietose nuo 253 iki 412 km.. Dėl tokio ilgumo šiaurės pietų kryptimi Kaspija įvairiose vietose yra labai skirtinga. Šiaurinė jos dalis žiemos metu apsikloja storu nejudumu ledu ir sniegu, o pietinė dalis neužšąla, ir jos pakrantės apaugusios augalais ir jie ištisus metus žaliuoja ir žydi.

JMKns

priešinasi visam bendruomenės gyvenimui. Čia įvairūs kompleksai ir socialiniai reiškiniai apjungia savyje bendrų siekių žmones, bet kartu labai dažnai iškasa neperžengiamą bedugnę tarp įvairių žmonių kategorijų ir sistemine opozicija padaro savo gyvenimo tikslu, taip atnešdami technikai ir ekonomikai išsivysčiusiai žmogui visuomenę nepaprastos žalos savo neapykanta ir nesantaika. Čia visuomenė negali būti laiminama, nes nėra brolybės dvasios. Mes matome tas nepaprastas sunkenybes, kurias neleidžia išspręsti laisvo ir draugiško socialinio gyvenimo problemos. Bet mes niekad nenustosime skelbti artimo meilės įsakymą, kaip aukščiausią kiekvieno tikrai žmogiškos visuomenės dėsni ir tikimės, kad šios minties teisingumas ir istorijos patirtis privers visus peržiūrėti tuos principus, iš kurių kyla socialinis susiskaldymas ir paragins ieškoti naujų, daug žmoniškesnių ir teisingesnių kolektyvinio gyvenimo normų. Ir tam modernios visuomenės atnaujinimui pagal nepaneigiamus taikaus sugyvenimo reikalavimus, pagal visų socialinių klasių ir įvairių tautų savitarpinio bendradarbiavimo normas ir pagal šios dienos evangelijos atverstą puslapį, kuris skelbia taiką žemėje geros valios žmonėms, tikroji žmonių brolybės įgyja naują ir gyvą prasmę!

Klausydamas šios Mūsų kalbos kas nors gali paklausti tačiau — o religija ar neskaldo žmonių? Ypatinai gi katalikų tikėjimas, taip dogmatiškas, taip aukštus reikalavimus statantis, ar netrukdo žmonių lengvą pokalbį ir spontanišką susitarimą? Taip, katalikų religija, kaip ir kitos religijos, žmonių tarpe sudaro aiškų skirtumo elementą, kaip kalba, kultūra, menas, profesija, bet ji nėra iš savęs skiriančias elementas! Tiesa, krikščionybė nesidoma pasauliui naujo gyvenimo formos, gali būti priešingybių ir skirtumų pagrindu, bet tai kyla iš to gėrio, kurį suteikia žmoniui šviesa nugalėti tamsybes ir taip pakeičia žmogaus regėjimo akiratį. Bet religijos paskirtis nėra kovoti prieš žmones, o tik už žmones, ginant juose tai, kas yra šventa ir nepamainoma, jo fundamentalines teises siekti Dievo ir Jam viešai galėti pareikšti prievolą pagarbą. Todėl Bažnyčia negali nereikšti savo skundo, kada tas įgimtas troškimas lieka kliudomas, draudžiamas, trukdomas ir net viešosios valdžios galia baudžiamas, kas šiuo atveju reikiška kišimasi į tą sritį, kuri nepriklauso jos kompetencijai. Į štoki pasikėsinama, kuris reikalauja platesnio ir tikslaus atsakymo, Mes galime vien tik trumpai

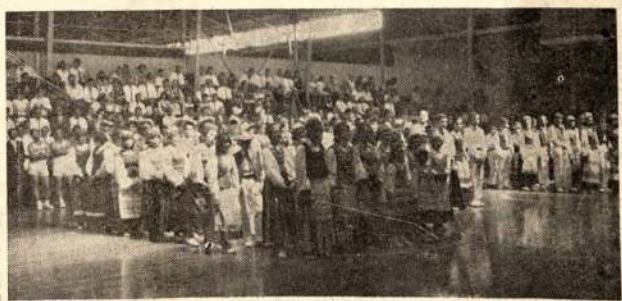
pakartoti tai, ką dabartiniu metu Bažnyčia skelbia: teisingą ir gerą supratimą religinę laisvę! Čia draudžiama smerkti kitą tikėjimą, kada jis neprieštarauja bendrajam gėriui, verčiant priimti kitą tikėjimą ar naudojant pikta diskriminaciją ar neteisingą spaudimą. Reikia respektuoti visą tai, kas yra tikro ir kilnaus kiekvienoje religijoje, ar kiekvieno žmogaus nuomonėje, stengiantis ypatingai palaikyti civilinę santaiką ir bendradarbiavimą kiekvienoje gerame veikime.

Tiesa lieka pastovi ir artimo spindesiu! Tai yra Mūsų šių dienų programa, kuri patvirtina, kad pasauliui reikia artimo meilės, kad jis galėtų nugalėti pats savyje egoizmo pančius ir atsiverti nuo širdžių pažangai ir visuotinai brolybei.

Ir tai yra Mūsų linkėjimai Jums visiems, teisingiems ir geriems žmonėms, kurie klausote šios kalbos! Tai Mes darome su džiaugsmu ir viltimi To vardan, kuris yra "pirmagimis tarp daugelio brolių" (Rom. 8,29). Kristus Viešpats! Šiuomį sveikinimu Mes teikiame meile norime apimti visus žmones, kurių atpirkimui nužengė į žemę Dieviškasis Išganytojas. Ypatinai gi Mes kreipiame Mūsų garbinguosius Brolius ir mieluosius Sūnus, kuriems Kalėdų šventės neatneša džiaugsmo ir išorinės paguodos dėl įvairių suvaržymų. Kreipiamės ir kunigus, vienuolius ir vienuoles, gi ypatingai į misijonierius, kurių vergus ir sunkenybes Mes taip gerai pažįstame. Mes kreipiamės tai pat į visą krikščionišką šeimą, į kilnų ir daug žadančių jaunimą ir nekaltus kūdikius ir uolius jaunuolius. Mes sveikiname visus darbininkus ir profesijų specialistus, jų varginančiame ir motonotiniame kasdienos darbe; sveikiname ligonius ir kenčiančius su jų skausmų našta, kurią tik vienas Dievas geriausiai žino, supranta ir atlygina; ypatingai Mes prisimename viso pasaulio vargšus — jų gargiai ir nelaimės išsūkia Mumyse gliaulius užuojautos jausmus. Tegū gimis Kūdikėlis atneša jiems paguodą ir naują pasitikėjimą. Tegū Jis paragina visus, kurie gali ir yra atsakingi už visuomenės gerovę, sujungti visas kūrybines pastangas konkrečiam solidarumui, kad naujomis priemonėmis ir nauja programa būtų galima sėkmingai padėti vargšams varge ir neleisti jiems nusivilti.

Tų jausmų vedami dar kartą sveikiname visus Mūsų klausytojus ir teikiame visai žmonių Mūsų apaštališkąjį palaiminimą kaip Dieviškojo Betliejaus Kūdikėlio malonės ir paguodos laidą!

Vertė mōns. K. Razminas

Meno Dienų metu Melbourne Tautinių Šokių Festivalis pradeda savo pasirodymus. Jaunimas žengia į Sporto Stadioną. (Aprašymas buvo praeitme numeryje).

Dešimtmetis Madrido Lietuviškam Balsui

(Elta) Prieš 10 metų, 1955 m. sausio 2 d. Madride pradėta transliuoti lietuviška radijo programa. Vyriausiojo Lietuvos išlaisvinimo Komiteto pastangomis Madride buvo išrūpinta lietuvių kalba valandėlė per Tautinių Ispanų radiją.

Per pirmuosius du mėnesius lietuviška radijo programa buvo perduodama 10 min. kasdien, o nuo 1955 m. kovo 1 d. laikas pratęstas iki 15 min. 1960 m. toji programa Madride kasdien transliuojama jau po 20 min. Nuo 1958 m. buvo leista lietuviška programa pakartoti kitos dienos rytą. Dabar ji kartojama kiekvieną dieną 10 val. 40 min. Lietuvos laiku 9 val. 40 min. rytą). Pagrindinė lietuvių kalba programa

dabar per Tautinių Ispanų Radiją iš Madrido kasdien perduodama 21 val. 35 min. Lietuvos laiku (Vid. Europos laiku 19.35) banga 48,84 m.

Pagrindinis lietuviškų programų Madrido rūpestis — kad jos būtų tikrai lietuviškos, prieškomunistinės, aktualios bei įdomios okup. Lietuvos gyventojams ir atitinkančios VLIKo ir visų geros valios lietuvių pageidavimus.

Programa pradėdama Kauno Muziejaus varpų muzika, seka dienos politinės žinios apie svarbesnius tarptautinius įvykius. Toliau perduodami pagrindiniai straipsniai ar komentarai. Paprastai kasdien perduodami komentarai. Jų temos labai įvairios. Lietuviškos programos vadovai stengiasi teikti objektyvias

Gyvenimui besikeičiant

Mokslininkai, laikui bėgant, atkanda ir naujų išradimų, dažnai pakeisdami buvusias nusistovėjusias teorijas. Juk ir žemės sukimas, žemės plokštumos teorijos, buvo savo laiku didesės staigmenos, žmogaus protui sunkiai suprantamos. Tačiau žinome, kad minčių ir mokslo progresas iš kar to neivyksta: jis vystomas visą laiką, nesulaikomu tempu.

Apleisdami gimtąjį kraštą tikėjome greit grįžti atgal ir gyvenami tarp vietinių, dirbome Lietuvos laui. Šiandien, gyvendami svetimame krašte, pradėdame pažinti nutautėjimo pavojų, pradedame aiškėti, kad nutautėjimo bangos nesulaikysime. Paklauskime savųjų kunigų, kurie geriausiai pažįsta savus tautiečius, kiek kortelių jau šiandien jie atžymėtų šalia lietuviškos pavardės "aus talas". Kiek mes šiandieną randame jaunosios kartos aktyviai visuomeniniame darbe, dirbančių savanorišką darbą?

Paimkime jaunimą, kuris yra gimęs karo metu ir iš Lietuvos išvežtas ant motinos rankų. Dabar jis jau virš 21-rių metų ir turi visas šio krašto pilietines teises ir gali naudotis visais šio laisvo ir turtingo gyvenimo privolumais. Šis jaunuolis savo lietuviškumu yra skirtingas nuo to, kuris yra Lietuvos universitete sėdėjęs ir jo galvosena apie ateitį yra — ne kaip greičiau į laisvą Lietuvą grįžti, bet kaip greičiau užsidirbti svariuką, nusipirkti žemės sklypą, susirasti žmoną ir pasistatyti namą. Aš abejoju, ar jis galvoja apie grįžimą į Lietuvą ir ar iš viso jam tokia mintis gali ateiti, nes čia kraštas geras, duona skani ir automobiliui nusipirkti sąlygos puikios.

Jeigu šiandien Lietuvoje dingtų komunizmas, kiek lietuvių iš Australijos sugrįžtų į savąs tėviškes? Sakytum labai mažas procentas. Dauguma liks čia "australėti".

Kaip mes palaikysime ryšį su šiais tautiečiais, kurie kalba mūsų kalba, kurie mums yra artimi kraujo ryšiais ir savyje turi tiek daug mums artimų savybių, o tačiau kartu yra ir skirtingi savo galvojimu ir australiškojo gyvenimo papročiais.

Jeį pažvelgsime į mūsų čia išgyventus 16 metų ir bandymą patenkinti savąją egzistenciją, rasime, kad labai mažai ką teatsiekame. Turėtume prisipažinti šiuo atveju, kad nemokėjome organizuotis, kaip kad sako sena patarlė: "Daug virėjų prisivilina košę".

Sydnejuje kapelionams kalėdaujant buvo keliama mintis dėl lietuviškos bažnyčios ir tuo reikala buvo apklausinėti parapijiečiai. Kaip keista buvo išgirsti po to

— Pagal 1959 m. Sovietų Sąjungos gyventojų surašymo duomenis, okup. Lietuvoje gyvena 230.100 lenkų, arba 8,5% viso krašto gyventojų skaičiaus. Londone leidžiamas "Dziennik Polski" (gruodžio 8, nr. 294) paskelbė, kad Vilniaus mieste lenkų gyvena 47.200 — tai sudaro 20% Vilniaus gyventojų. Kiti lenkai — 182.900 daugiausia gyvena Vilniaus krašte. Pagal tautybes Vilniuje gyvena 33,7% lietuvių, toliau seka rusai — 29,4%, lenkai — 20% ir žydų, gudų bei ukrainiečių — apie 17%.

laisvojo pasaulio žinias lietuviams sovietų okupacijoje Lietuvoje ir Sibire, sovietinės tikrovės įvertinimą, palaikyti lietuvių tautos viltis išsilaikinti iš komunizmo ir sovietinio kolonializmo. Placiai informuojama apie laisvojo pasaulio ir lietuvių gyvenimą politinėje, diplomatinėje, kultūrinėje religinėje ar ūkio srityje bei apie viso pasaulio pastangas ir daromus žygius Lietuvai išlaisvinti. Sekmadieniais ir per didesnes religines šventes perduodama religinė programa. Gautomis žiniomis, į tikinčiųjų Lietuvos gyventojų noriai sekama.

Lietuviškas Madrido balsas girdimas Lietuvoje ir Sibire. Žinoma, programų girdimumas priklauso nuo meteorologinių sąlygų ir sovietinių trukdymų. Iš daugelio

atsiliepimų, kad girdi kunigai sta tinėja tokius bei anokius klausimus prieš tai neišdiskutuotus "mūsųškos ponijos". O dar daugiau nustebau, kai tuo tarpu, nors ir būdami katalikais, jie nėra susipažinę su Katalikų Bažnyčios įstatymais, veikiančiais nuo senų laikų.

Ieškojimas naujų kelių su naujomis mintimis yra mums neišvengiamas. Bet lietuviškų parapijų steigimas yra neišvengiamas ne tik religinio gerbuo apsaugojimui, bet ir lietuviško ryšio apsaugojimui. Lietuviškų klubų steigimas yra seniai jau pragyvenęs savo reikalingumą, ypač kad palengvintų taip šiomis dienomis įprastą aukų rinkimą. Aukų mums reikia viskam, kad ir lietuviškų abėcėlių atspausdinimui anglų kalboje, kurios palengvintų tiems vaikams, kurie lietuviškai nekalba dėl tėvų nepriežiūros. Juk mes tiek daug gero galėtume atsiiekti, jei gyvenę vien praeities vizija pakeistume savo galvosena į įsigyvenę realiai į dabartį išdrįstume bandyti kurti lietuvišką gyvenimą tremtyje su naujais pagrindais ir naujais būdais. Ir senosios kartos inteligentija dar galėtų surasti naujų būdų, kad pasitraukdami iš šio pasaulio galėtų pasakyti: "Išėjau su ramia sąžine. Pasižadėjau grįžti į laisvą Lietuvą, bet nesudarius sąlygoms — tremtyje sukūriau Lietuvai naudingą bendrumą, kurioje nors ir australiškas, bet yra lietuvių kilmės jaunimas". Dirbkim, kad tas darbas būtų naudingas mūsų ateities kartoms!

Bažnyčia Lietuvoje

Tokia antraštė (itališkai "La Chiesa in Lituania") J. E. vysk. V. Brizgys įteikė Vatikano Santarybos tėvams bei dalyviams prel. V. Mincevičiaus surengtuojamam memorandumui. Bažnyčios būklė dabartinėje Lietuvoje pavaizduota objektyviai, dokumentais, šaltai, be neapykantos, be pagiežos be keršto persekiojams, tik su liūdnesio ir širdgėlos niuansais.

Kalbamas memorandumas su redaguotais taip, jog Bažnyčios kancijos Lietuvoje eina susipynusios su Lietuvos nepriklausomos valstybės likimu ir memorandumu gale pateiktas bendras Lietuvos istorijos vaizdas, pradedant nuo proistorijos ir baigiant šių dienų situacija. Tuo aiškiai parodyta, kad vysk. V. Brizgiui širdį gelia ne vien Bažnyčios persekiojimas Lietuvoje, bet ir Lietuvos, kaip tarptautinio subjekto, išbraukimas iš politinio pasaulio žemėlapių, jos pavergimas. Šiuo memorandumu atliktas svarbus veiksmas ne vien Bažnyčios Lietuvoje, bet ir pačios Lietuvos "vadavimui", kaip tai įprasta vadinoti, o faktiškai — tai okupuotos Lietuvos nelaimės aktualizavimas. Memorandume kreipiamas dėmesys į tai, kad Bažnyčia Lietuvoje persekiojama žiauriau, negu kitose rytų Europos kraštuose, ypač labiau negu, pav. Lenkijoje, Vengrijoje, Jugoslavijoje, ir todėl ji (Lietuva) verta didesnės užuojautos ir maldos iš visuotinės Bažnyčios pusės. Per šį memorandumą Lietuva ir jos skausmai pasiekia ir tokius kraštus, tokią pasaulio vietą, kur jos vardas vargu kam bežinomas, kaip, pav. Indijoje, Indonezijoje, Afrikoje, Pietų Amerikos viduryje, kur nėra lietuvių emigrantų. Reikia manyti, kad Bažnyčios Suvažiavimo tėvai visi supranta itališkai ir kad memorandumo turinio santrauka pateks į bažnytinius vyskupijų laikraščius. "In extenso", tur būt, memorandumas nebus išverstas ir į laikraščius idėtas, nes tai yra 26 didžiulių puslapių spaudinys, žurnalinio dydžio.

J. Gobis

atvykusių iš Lietuvos į laisvąjį pasaulį patirta, kad lietuviškos Madrido transliacijos girdimos normaliai, nors jos ir gerokai trukdomos. Net ir sovietiniai pareigūnai yra pripažinę, kad laisvojo pasaulio lietuvių programos yra Lietuvoje girdimos.

Reikia pažymėti, kad lietuviškai radijo programai palanki ir Ispanijos vyriausybė.

IŠ MŪSŲ PARAPIJŲ

NEWCASTLE

Sekantios pamaldos Newcastle'o ir apylinkės tautiečiams bus laikomos sausio 17 d. 9.30 iš rytų šv. Lauryno bažnyčioje, Brodmedove. Išpažintys nuo 8.45 val. Tuoju po pamaldų Newcastle'o Vyt. Mačernio kuopos ateitininkų susirinkimas klebonijos svetainėje — 100 Brodmedow Rd., prie bažnyčios.

SAUDUOLIAI VABALAI

Yra vabalų, kurie šaudo lyg iš kulkosvaidžių. Nuodingų dujų sviedinių karo reikalams žmogus pradėjo naudoti, palyginant, ne taip seniai. Tai viena iš baisių jų moderniojo karo žudymo priemonių. Be abejo žmogus išradęs tokią baisią ir galingą priemonę tuo didžiuojasi, tuo tarpu visai pamirštama, jog už jį daug žemesnį tvarinį pačios gamtos yra aprūpinusi panašiomis priemonėmis gynybos tikslams; jomis jie naudojami jau gaili būtu daugelio tūkstančių metų. Yra tam tikra rūšis vabaliukų, kurie prieš užpulti, besigindami pradeda leisti aštrias dujas. Labai didelis išpuolis susidarė, kada klebas vabaliukų pradeda tokią akciją. Šių vabaliukų sprogtamieji dujiniai šoviniai sudaro išpuolį, lyg šaudytų karių būrys. Kiekvienas toks vabaliukas vienu pradėjimu gali iššauti iki 12 kartų. Tai lyg kulkosvaidis.

Naujas seismografas

Žemės drebejimams sekti yra naudojamas instrumentas, vad. seismografu. Šitokie įrenginiai daromi giliau žemėje, kad neatilieptų žemės paviršiaus triukšmas. Įrengiami paprastai labai sunki masė, kurios negalėtų pajudinti aplinkinės klijutės. Tik pačios žemės pamatų virpėjimas šitokio įrengimo jautriai atžymi.

Amerikiečiai išrado lengvą šitokį seismografą, kuris sveria tik 150 svarų ir gali būti kilnojamas iš vienos vietos į kitą. Jis turi juosteles, kuri žemės virpesius gali išsiaišyti 10 dienų. Visas mechanizmas varomas termo - elemento.

— Skautai akademikai New York'e tėvams pranciškonams i teikė 1000 dolerių čeki — jų statomoms patalpoms lietuvių visuomenės reikalingas.

Jaunimo stovykla

Jaunimo stovykla prasideda sausio 11 d. — pirmadienį. Atvykstantieji stovyklautojai iš toliau bus sutinkami geležinkelio stotyje ir nugarbenti į parapijos namą. Po užkandžių jie bus pavažinėti po idomėnes Melbourne vietas. Melbourne ir kiti stovyklautojai, atvykstantieji savo pirmąsias pamaldas parapijos namuose (18 Henry St., Kensington, Vic.) pirmadienį, sausio 11 d. 2.30 val. iš kur visi lygiai 3 v. išvyksta į stovyklą. Svečiai stovyklautojai vyksta autobusu, o melbourniečiai — privačiomis mašinomis. Melbourne ir kiti stovyklautojai, atvykstantieji savo pirmąsias pamaldas parapijos namuose (18 Henry St., Kensington, Vic.) pirmadienį, sausio 11 d. 2.30 val. iš kur visi lygiai 3 v. išvyksta į stovyklą. Svečiai stovyklautojai vyksta autobusu, o melbourniečiai — privačiomis mašinomis. Melbourne ir kiti stovyklautojai, atvykstantieji savo pirmąsias pamaldas parapijos namuose (18 Henry St., Kensington, Vic.) pirmadienį, sausio 11 d. 2.30 val. iš kur visi lygiai 3 v. išvyksta į stovyklą. Svečiai stovyklautojai vyksta autobusu, o melbourniečiai — privačiomis mašinomis.

Stovyklos lankymas
Sėkmadienį, sausio 17 d., stovyklautojų tėveliai ir kiti gales aplankyti stovyklą. Tą dieną stovykloje pamaldos bus 11 val., o po pietų stovyklos pasirodymas. I svečius pas mūsų jaunimą kviečiami visi.

Vaziuoti į stovyklą Canterbury Rd. (iš Camberwell Ringwood link) iki Montrose miestelio. Iš ten tas pat tiesus kelias, kuris vadinasi jau Swansea Rd. Sekti užrašą į Mt. Evelyn miestelį. Čia pakelėj po dešine bus lenta su užrašu — National Fitness Camp. Ši yra stovyklavietė. Viso iš Melbourne 26 mylios.
Stovyklos adresas:
National Fitness Camp.
Mt. Evelyn, Vic.
Telefonas tiesioginis iš Melbourne — 7377228; iš kitur — Mount Evelyn 228.

Jūra mus kviečia

Jau ne sykį viliojami jūros vėsių bangų bėgome įn atsigavinti nuo kaitros.

Bet ypač kviečiame visus su savo artimaisiais ir draugais į tradicinę Jūros Dieną, kuri šiais metais įvyks sausio 31 d., sekmadienį (prieš Australia day) gražiame Corralm pajūry.

Jau nuo 11 val. laukiame svečių iš visur susirenkant į Towradgi Park, prie Corralm life savers klubo salės (iš Princess highway pasukant Railway Str.), ku jau lauks Wollongong apylinkės ponų pauštas bufetas pasistiprinimui ir atsigavimui.

Po to seks maudynės, sportas ir žaidimai. Nepamirškite pasiimti sporto įrankių ir muzikos instrumentų. Neįlaukime kad kiti mus užimtų, — patys burkime draugėn tarsi viena lietuviška šeima.

4 val. 30 min. p.p. bus vykstanta į Wollongong katedrą pamaldoms — 5 val. p.p., kuriose bus giedama visų sutartiniai lietuviškos giesmės.

Po pamaldų vėl grįšim į minėtą salę, kur netrukus bus vykdoma Jūros dienos meninė programa: Sydney ateitininkų, vietinio jaunimo ir svečių.

Vėliau bendros sutartinės dainos, šokiai ir žaidimai, bei kitos pramogos prie šiltų ar šaltų užkandžių, alučio bei draugiškų pokalbių.

Jūros Diena įvyks bet kokiam orui esant, nes jei lietus pabaidytų — turime jaukią, gražią užuovėją, salę.

Šią Jūros Dieną jau kelinti metai ruošia Sydney ateitininkai ir Wollongong Apyl. Valdyba.

— Prieš porą metų veikusi international Vending Machines Pty (cigarečių ir kt. automatų bendrovė) per televiziją ir spaudą skatino žmones investuoti į jos akcijas. Už kuriuos žadėjo labai aukštus nuosimčius. Tie visi pažadai, kaip pasirodė, buvo apgaulingi, nes bendrovė dėl savo vadovybės veiklos bankrutavo. Buvęs jos direktorius Louis Steen teisme prisipažino, kad jis su sūnum prarado arkliuose ir jų lenktynėse 30.000 svarų. Arklių jie nusipirko už 16.000 svarų; dalis jų nugašo, o kai kurie iš viso lenktynėse nepasirodė.

Lietuviai pasaulyje

— 1964 m. gruodžio 29 d. visuomenės veikėjui, diplomatui, Lietuvos atstovui Londone Broniui Kazui Balučiui suėjo 85 m. amžiaus.

— Profesoriaus, teisininkas, filosofas Vladas Stankas (Vladimiras Stankavičius) sulaukė 80 m. amžiaus.

— Automobilio katastrofoje, Chicagoje gruodžio 29 d. žuvo poetas Algimantas Mackus, "Margučio" žurnalo redaktorius ir Lijelja Vanagaitienė "Margučio" leidėja ir "Margučio" radijo savininkė.

1965 METŲ MELBOURNO LIETUVIŠKŲ ORG-Ų PARENGIMŲ KALENDORIUS

Sausis
16 d. Jūros Diena — Apylinkės Valdyba kartu su Mažosios Lietuvos Bičiulių D-ja.
31 d. Melbourne Lietuvių Blaivininkų D-jos Metinis Susirink.
Vasaris
14 d. Parapijos choro gegužinė.
14 d. Vasario 16-tosios Dienos minėjimas — Apylinkės Valdyba.
27 d. Užgavėnių blynų balius — Katalikių Moterų D-ja.
Kovas
6 d. Šv. Kazimiero minėjimas — Džiugo tuntas.
28 d. A.L.B. Melbourne Apylinkės metinis susirinkimas.
Balandis
23 d. Katal. Moterų D-jos balius.
24 d. Šv. Jurgio minėjimas — Džiugo tuntas.
Gegužis
8 d. Parapijos choro balius.
21 d. Lietuvių Studentų balius.
Birželis
13 d. Birželio Trėmimų minėjimas — Apylinkės Valdyba.
26 d. Moterų Socialinės Globos D-jos balius.

DAINŲ SVENTĖ

(Atkelta iš 1-mo pusl.)

dymui ji yra per erdvi, ir vėjas išlaiko visą dainos sentimentą. Chorvedžiams ir chorų nariams linkėtina išvermės, nes šitokios šventės vėl padidina lietuvišką kraują, o jaunajai kartai pristato mūsų tautos galingą pajėgumą.

Melbournio Parapijos choras, vadovaujamas P. Morkūno, šventėje pasirodė kitu būdu. Jis giedojė sekmdadienį bažnyčioje šv. Cecilijos Mišias. Išpildė labai gerai, kuo visi buvo labai patenkinti. Bendrom dainom choras nebeturėjo laiko pasirošti.

Jūros Diena Melbourne

Sausio mėn. 16 d. (šeštadienį) p.p. Kesminių sulyboje, 83 Herbert st., Mornington rengiama JŪROS DIENA. Rengėjai Apylinkės Valdyba ir Mažosios Lietuvos Bičiulių D-ja. Jūros Dienos programa pajavirins Jūros skautai. Bufetu ir gėrimais rūpinsis Moterų Soc. Globos D-ja. Melbourneiškiai ir kitų vietovių tautiečiai maloniai kviečiami atsilankyti.

Melbournio Apyl. Valdyba
Sydney

Nauja lietuviška šeima
Lapkričio 19 d. Lidcombe bažnyčioje kun. P. Butkus buvo su-tuokti Vytautas Simanauškas su Danguole Ridikaitė.

Kad ir advento nuotaikoje susirinkę artimieji draugai pasidžiaugė jaunųjų laime p. Ridikų namuose, Carramaro, kur buvo pažagauta ir ponios Ridikienės atvežtu iš kelionės po Ameriką (kurios jis vis dar negali užmiršti) užsienietiški valgių.

Danguolė Ridikaitė yra arkiv. J. Matulaičio kuopos ateitininkė, giedojusi Dainos choro "Bijūnėliuose". Vytautas Simanauškas atvyko prieš metus laiko iš Tasmanijos ir, atrodo, su tikslu, kurį laimingai pasiekė sukurdamas lietuvišką šeimą.

Savo džiaugsmu pasidalinti Vytautas su savo žmona Danguole išvyko pas tėvėlius į Tasmaniją. k p.

PRANEŠIMAS

Šiuo pranešama Dainos choro choristams, kad sekanti choro repeticija po Naujų Metų įvyksta vasario mėn. 12 d. penktadienį 7 val. vak. Bankstown Dainavos salėje. Choristai, kurie dėl vieno ar kito priežasties nebus pasitraukę, kviečiami grįžti į choro eiles. Kviečiami nauji dainininkai bei dainininkės, nes bus pradėdama ruošti naujas repertuaras.

Visoms organizacijoms bei vadovams pranešame, kad visais administraciniais reikalais, kas liečia Dainos chorą, prašoma kreiptis raštu ar žodžiu į choro administratorių A. Kramilių, 49 Clarke str., Bass Hill, NSW. Taip pat prašomi visi choristai, kurie norėtų gauti nuotraukas iš praėjusios Dainų Sventės Melbourne, kuo artimiausiu laiku tai pranešti administratoriui. Pavyzdžiui galima matyti prie bažnyčios Lidcombe, arba pas administratorių namuose.

Administratorius

Paieškomas Pranas Venclovas, kilimo iš Ylakių. Gyvenęs Queens lande — galimai Mt. Isa. Žinan-tieji pranešti į Donelį, 43 Cum-ming St., Mile End, S.A.

Min. St. Lozoraitis žodis Lietuva

Lietuvos diplomatinės šefas min. St. Lozoraitis visų Lietuvos diplomatinę ir konsularinę atstovų būrų vardu, kurioms laisvasis pasaulis tebeprašytas teisę atstovauti Lieuva, Naujųjų Metų progą per Italijos valstybinį Romos radiją pasakė sveikinimo žodį pavergtos Lietuvos tautai.

Savo žodyje min. St. Lozoraitis pabrėžė, kad visų lietuvių didysis troškimas sulaukti Lietuvos laisvės ir nepriklausomybės atstatymo tebėra gyvas ir nepalaužiamas. Lietuvos teisė į nepriklausomybę moralinė, teisinė ir politinė plotmėje tebeturi galios. Nei viena laisvojo pasaulio vyriausybė, nei vienas valstybės vyras nėra jos paneigęs. Civilizuotų tautų bendruomenė, tarptautinė viešoji nuomonė ir teisė mums išimčiai pripažįsta, o Sovietų Sąjungos primestą Lietuvai okupaciją tebelaiko smurtu, priešingu tiek mūsų tautos vėliavai, tiek toms taisyklėms, kuriomis privalo būti pagrįstas visų tarptautinis gyvenimas.

Toliau min. St. Lozoraitis savo kalboje nurodė, kad toks laisvojo pasaulio vyriausybų nusistatymas Lietuvos atžvilgiu turi ne tik teoretines, bet ir praktines reikšmes, nes tarptautiniams įvykiams bei pasikeitimams subreisti reikia tam tikros moralinės ir politinės atmosferos. Tokia mūsų laisvės siekiamas palanki atmosfera yra ir ją palaiko dvi aplinkybės. Pirmą, tai faktas, kad sovietų įsiveržimas į Lietuvą ir jos okupacija sudaro tokią aiškia ir sunkią neteisę, kuri ir šiandien, praėjus dvidešimt penkeriems metams ir nežūrint sovietų propagandos pastangų, pasaulio akys nėra nei kiek sumažėjusi ar pasikeitusi.

Antra, visame pasaulyje viešpatuoja laisvės ir nepriklausomybės teisė kiekvienai tautai, kiekvienai rasei. Vakarai tą apsisprendimo teisę nuo antrojo pasaulinio karo pabaigos suteikė daugiau kaip šešiasdešimčiai kolonijinių teritorijų. Tuo tarpu Sovietų Sąjunga padarė savo kolonijomis Lietuvą ir visą eilę kitų Europos valstybių. Jungtinių Tautų organizacija, kurioje dalyvauja jau 115 valstybių, nėra senos ir garbingos Lietuvos valstybės, nes ji sovietų okupuota. Ar todėl dar kas gali patikėti sovietų propagandos melui, kad lietuvių tauta pati pasirinkusi sovietų spaudą ir savo noru atsisakiusi

laisvės ir nepriklausomybės?

Min. St. Lozoraitis savo linkėjimus Naujų Metų progą lietuvių tautai baigė su pasitikėjimu, kad šitoks svertinis nusistatymas yra teigiamas veiksnys Lietuvos nepriklausomybės atstatymo byloje. Tačiau visų svarbiausias Lietuvos laisvės laidas yra pati tauta krašte. Jos dvasia, jos prisirišimas prie laisvės, patriotizmas, tautinės kultūros ir švietimo ugdomas, darbas savo gerbūviui kelti, Lietuvos jaunimo auklėjimas tautinėje, krikščioniškoje ir humaniškoje dvasioje, štai kas apsaugo mūsų tautos egzistenciją ir palaiko mūsų visų viltis, kad Lietuva sugrįš į laisvųjų valstybių tarpą, pati nepriklausomai tvarkys savo gyvenimą ir vėl bendradarbiaus su kitomis valstybėmis kaip lygi su lygiomis, kaip naudingas tarptautinės bendruomenės narys.

Bernardas ir Vida susituokė

Bernardas Jarašius baigė Melbourne universitetą medicinos studijas ir pasirodė daktaro darbui. Kartu pasirodė ir savarankiškam gyvenimui, sukurdamas lietuvišką šeimą. Jaunoji Vida Kunaitė taip pat studentė, kuri tuoj pat pradės studijuoti Bernardą studentiškoje gyvenime. Naujųjų Metų dieną jie vienas kitam padavė rankas lietuvių bažnyčioje, East Melbourne šeimyniniame gyvenime.

Sėkmės Bernardui laktaro darbe, sėkmės abiem šeimyniniam gyvenime!

Printed by "Postpress Pty Ltd" 23 Clifton St., Richmond, Vic. Published by Mr. A. Bakaitis, a President of Lithuanian Catholic Federal Committee, 20 Haig St Mornington, Vic.

Literatūros vakaras - koncertas

Literatūra yra tautos dvasios langas, per kurį pasaulis pamato tautos sielos veidą. Juo stipresni tautos poetai, juo ta tauta labiau vertinama kitų tautų tarpe.

Šių metų literatūros vakare-koncerte išgirdome 5 poetų eilėraščių, trijų grožinės prozos autorių ištraukas, vieną klarnetistą ir vieną dainininkę.

Grožinės prozos davė V. Janavičius, skaitė G. Gasiūnienė, J. Žukauskas, skaitė E. Karazijienė, ir P. Andriusis paskaitė pats asmeniškai. Stipriausią išpuolį šių metų grožinės prozos pasirodyme man paliko J. Žukausko ištrauka, meniškai išpildyta p. E. Karazijienės. Tai ilgoka ištrauka, ir tik nugalėjus pirmąjį nekantrumą atsivėria autoriaus sugebėjimas kurti charakterius, sistemingai atskleisti vedamą mintį įpinant gyvą aplinkos vaizdą, kurio fone išskyla autoriaus norėtas pavaizduoti gyvas, įtikinantis asmuo.

Poezijos eilėraščių po tris paskaitė K. Kunca, V. Kazokas, J. Mikštas, J. A. Jūragis ir M. J. Malakūnienė. K. Kunca šioms metams parinko eilėraščius, kurie nei savo forma, nei turiniu negalima priskirti poezijos sričiai. V. Kazoko eilėraščiui geri savo forma, bet savo turiniu daugiau abstraktūs. J. Mikštas, išdėdavo egzistencinį tremties skausmą ir tragišką. J. A. Jūragis palietė jautrų krikščioniškos būties sukiimimą tarp Dievo ir cėsoriaus reikalavimų. Naujai pasirodžiusi M. J. Malakūnienė stipriai pasireiškė kaip kilnus šauklys į krikščioniškos būties idealą — klusnumą sąžinei ir į egzistencinį tėvynės ištikimumą. Poetė publikos buvo sutikta labai entuziastingai

Literatūros vakarą atidarė p. V. Jakutis ir pabaigęs žodį tarė Meno Dienų pirmąninkė p. E. Žižienė ir trumpais sakiniiais, bet labai išmąstytomis prasiningomis mintimis padėjo visiems šio vakaro dalyviams.

Apskritai literatūros vakaras pavyko. Tačiau nelabai gausus lankytojų skaičius, ypač palyginus jį su jaunimo talentų publikos dauguma rodo, kad šioms vakarams kažko trūksta. Sunku pasakyti ko, bet ateities rengėjai turėtų galvoti, kaip šiuos vakarus pagyventi, pajavinti; ypač reikėtų daugiau humoristinės dalies, kuri šiais metais ir paties Pulgio nebuvo dorai atstovauta ir publikai neteko per visą vakarą nei kiek pasijuokti.

Vestuvės Wodongoj Fotografijos paroda

26.12.64 Julija Irena Vinevičiūtė išteikėjo už Edvardo Lašaičio.

Provincijos šeimų rūpestiai Sakoma yra, kur paukštis nutūpi, ten jis ir lizda susikrauna. Taip atsitiko ir su mūsų tautiečiais, kurie užsiliko provincijos darbovietėse. Taip atsitiko ir su ponia Vinevičiais. Vyras gavo gerą darbą prie kariuomenės, tad ir apsisėjo Wodongoj, čia pasistatė namelį ir gražiai užaugino dukrelę Ireną Juliją, kuri tapo toje pačioje kat. mokykloje, kurią ji baigė, mokytoja. Maži vaikai, maži vargai. Kai vaikai paaugę, tada ir vargai padidėja. Jaunos širdys nerimsta ir geriausiuose tėvų namuose. Nenurimo ir Irenė. Išvyko į Sydney. Kas gali suprasti, kiek tėvui ir motinai yra rūpestio išleisus vaiką svetur? Irenė Sydney įsijungė į lietuvišką gyvenimą. Ji mokytoja parapijos lietuviškoje savaitgalio mokykloje, ji dainavo chore, ji dalyvavo šventėse ir pasilinksminimuose. Ir čia sutiko Edvardą Lašaitį, choristą, Rožičių narį, ateitininkų vadovą, medžio rankų darbų specialistą. Susitikimas išaugo į draugystę ir suvedė į lietuvišką šeimą.

Saunios vestuvės Vienturtės dukros vestuvės p. Vinevičiai panoro atšvęsti Wodongoj. Jaunieji išauklėti katalikų mokyklose ir nuodirdžiai praktikuojantys savo tikėjimą, gerai pasirodė moterystės sakramentui priimti. Vedybines šv. Mišias atlaikė Wodongos lietuvių kapelionas kun. dr. P. Bačinskas. Per šv. Mišių giedoją į Meno Dienas Melbourne vykdamį sustoję pakelii Sydney choristai, vargonais pagrojo p. K. Kavaliauskas ir kun. Butkus pagiedojė solo. Visa tai buvo maloni staigmena jauniems ir jų svečiams.

Vestuvių puota Vinevičių namas nemažas, bet negalėjo sutalpinti visų per 70 svečių. Todėl vestuvių puota vyko W. dongos futbolo klubo patalpose. Jaunuosius pasveikino Wodonga-Albury Apylinkės valdybos vardu p. R. Urbanavičius. Sveikino Sydney choristai, Sydney ateitininkai, vietos klebonas Mrg. Bowman, kun. Butkus, p. Vinevičius, kun. Bačinskas sveikino vietoje padainavo čia pat puotoje sukurkus kupletus. Į sveikinimus gražia lietuvių kalba atsakė jaunas ir jaunoji. Vaisėms sumaniai ir linksmai vadovavo p. S. Valys. Smagiai nutaikė visus ir davė vaisėms linksma nuotaidą p. Valio jauniesiems linkėjimas, kad iš Lašaičių šeimos būtų bendruomenei ateivių ne tik keli "Lašukai", bet visos didelės "Lietus". P. B.

SKANUS ir MAISTINGAS YOGHOURT PASUKOS IR RUGSTI GRIETINĖ SŪRIAI Gaunami visose maisto delikatesų-skanėstų krautuvėse.

"KEREN" DAIRY PRODUCTS P/L. Alington: 49.2752 Viete ta

WERNER GRAFF Diplomatas optikas persikėlė į didesnes patalpas CHAMPION HOUSE II aukšt. 57 Swanston St. Melbourne C. 1. Tel. 632186 (nepasikeitęs)

— Iš Melbourne kalėjimo per klaidą vienu mėnesiu anksčiau paleido į laisvę vieną italą. Policija mano, kad jis gal ir nežinojo buvęs per kaulid paleistas, nes jis iš viso labai mažai suprantą angliškai.

Meno dienų proga praeit gruodžio mėn. pabaigoje Melbourne įvyko fotografijos paroda, kurioje dalyvavo 13 fotografų ir foto mėgėjų. Skaičius labai mažas, nežiūrint, kad spaudoje buvo skelbiama ir kviesta visi mėgėjai dalyvauti. Iš kairiųjų tokių didelių lietuvių kolonijų kaip Sydney, Perthas nedalyvavo nė vienas foto mėgėjas. Tai daugiau negu nuostaba. Bet užtat Adelaide buvo labai stipriai atstovaujama.

Parodos įgyis, tačiau buvo nuostabiai aukštas. Nors ekspozitatu buvo išstatyta tik 65 (ne skaitant A. Krauso 4 albumų — ilgų metų foto rinkinių), tačiau labai didelis procentas jų buvo labai geri, aukštos kokybės darbai. Tik spalvotosios fotografijos srityje tebuvo išstatyta vienas p. Žitkevičiaus darbas — gan vidutinis. Anot p. Mikailos ši paroda galima laikyti tarptautinio masto (ne vien tautinio) paroda. Čia foto mėgėjai galėjo daug ko pasimokyti, naujų idėjų ir ryžto pasisemti. Kaip galima, kad jų gan mažas skaičius ta proga tepasinaudojo — mažai teatvyko.

Tiesa, kad universitetas — gan plati vietovė, o tie architektūros rūmai — be užrašo, sunkiai surandami, tačiau tikrai norintieji galėjo parodą atrasti. Ateityje betgi, organizatoriai turėtų tokiai parodai vietą paieškoti gal arčiau didesnio lietuvių judėjimo centro, nors ir blogesnės patalpos.

Paroda buvo suskirstyta į 4 grupes — portretine, gamtos reginių, gyvulių ir eksperimentine (gyvulių skyrius padarytas vietoj spalvotosios fotogr. kur ekspozitatu beveik negauta). Kiekvienos grupės pirmosios dvi vietos buvo premijuotos, nors buvo nurodyta ir 3-čia vieta. Visas pirmasias vietas laimėjo ir visus pryzus berods po lygiai pasidalino Alfonsas Budrys ir Vytautas Volsylis, abu iš Adelaidės. Buvo labai gražių ir ranka nuspulvintų portretinių p. Prancūno (iš Gee longo) darbų, kuriuos, vertinimo komisija, kaip ne grynai fotografinius — profesionalinius darbus, atsisakė vertinti.

Nors premijuotieji darbai buvo tikrai geri ir aukšto lygio, tačiau, kiekvienas foto mėgėjas galėjo įtikinti, kad idėjų kiek daugiau rūpestio ir laiko kiekvienam būtų įmanoma panašius kūrinius pagaminti. N. Butkūnas

Australijoje

Dar neseniai buvo patirti dideli nuostoliai, kada buvo sustoję veikti Holden automobiliių fabrikai. Pirmoje eilėje daugiausia nukentėjo patys darbininkai. Darbar panaši istorija vėl pasikartoja.

Po 16-kos savaitių neramumų ir trynimosi tarp darbininkų ir pramonės administracijos, sustoję darbas milijoninės kasyklos Mount Isa Mines Ltd., šiaurinėje Queenslande. Darbininkai reikalavo £4 priedo savaitėje, kuris nebuvo patenkintas. Dėl streiku, dėl algos padidinimo reikalavimo ir dėl to, kad darbininkai nesutiko dirbti kontraktinio darbo, kasyklos liko uždarytos. Darbo sustabdymas paliečia apie 3.000 žmonių. Kasyklose nebepagamina savaitėje pusės milijono svarų vertės vario, švino, cinko ir sidabro. Ypatinas vario trūkumas jau dar Australijoje jaučiamas. Jo kainos pašoko. Importuoto vario tona kainuoja £340.

— Imigracijos įstatymai daugelyje kraštų yra labai kieti ir negailestingi. Kartais tas kietumas jaučiamas ir Australijoje dėl jos "baltosios imigracinės politikos". 1962 metais į Australiją atvyko mokslo tikslu iš Fidži 14-kos metų mokinė Sheena Baksh. Adelaideje ji lankė aukštąją mokyklą, tačiau mokėsi blogai. Mokslo metusi nuėjo dirbti į fabriką. Susirado "boy frenda", su kuriuo tarsėsi susižieduoti. Migracijos įstaigos nebesutiko jai pratęsti vizos ir ji turėjo grįžti į savo kilmės kraštą, nors australai, pas kuriuos ji gyveno, sutiko ją išduktinti. Tačiau tokiais atvejais migracijos įstaigos lieka nepermaldausamos.

— Iš Melbourne kalėjimo per klaidą vienu mėnesiu anksčiau paleido į laisvę vieną italą. Policija mano, kad jis gal ir nežinojo buvęs per kaulid paleistas, nes jis iš viso labai mažai suprantą angliškai.